

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 30 listopada 2016 r., w sprawie I C 170/16 Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi oddalił powództwo J. D., S. D. (1) i K. D. skierowane przeciwko Miastu Ł. o ustalenie uprawnienia do lokalu socjalnego.

Sąd Rejonowy ustalił i zważył, że powodowie byli najemcami lokalu nr (...) położonego w Ł. przy ul. (...). Wyrokiem z dnia z dnia 13 grudnia 2011 r., wydanym w sprawie o sygn. XVIII C-upr 2036/11, Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi orzekł wobec powodów J. i S. D. (1) eksmisję. W stosunku do powodów toczy się postępowanie egzekucyjne o opróżnienie lokalu, prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Widzewa w Łodzi A. R., pod sygnaturą Km 1171/15. J. D. osiąga miesięczny dochód w wysokości ok. 1400 zł netto, przy czym kwota ta uwzględnia potrącenia komornicze, dokonywane z jego wynagrodzenia z tytułu alimentów. S. D. (1) osiąga miesięczny dochód w wysokości ok. 1350 zł netto, przy czym z kwoty tej przeznaczają miesięcznie od 400 do 700 zł na spłatę zadłużenia z tytułu czynszu za zajmowany lokal. K. D. osiągnął pełnoletność w dniu 14 maja 2016 r. Uczy się dziennie w trzeciej klasie liceum ogólnokształcącego, nie osiąga żadnego dochodu, nie pobiera stypendium. Sąd Rejonowy wskazał, że powodowie są lokatorami w myśl art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie praw lokatorów. Ustawa ta przewiduje ochronę lokatorów przed tzw. „eksmisją na bruk” poprzez możliwość orzeczenia przez sąd o uprawnieniu do uzyskania lokalu socjalnego. Orzeczenie to może być wydane po przeprowadzeniu jednego z dwóch prawem przewidzianych postępowań w tym zakresie: pierwsze przewidziane jest w art. 14 ustawy o ochronie praw lokatorów. Tryb ten jest obecnie podstawowym sposobem ustalenia, czy dana osoba ma prawo do lokalu socjalnego, a orzeczenie w tym przedmiocie jest obowiązkiem sądu i następuje z urzędu (art. 14 ust. 3 ustawy). Rozstrzygnięcie może przybrać zarówno formę pozytywną (stwierdzenie, że prawo do lokalu socjalnego przysługuje), jak i negatywną (stwierdzenie, że takie prawo nie przysługuje). Rozstrzygnięcie takie następuje przy wydaniu wyroku nakazującego opróżnienie lokalu (art. 14 ust. 1 ustawy). W razie wydania wyroku, rozstrzygającego o prawie do lokalu socjalnego, ponowne orzekanie w tej kwestii jest niedopuszczalne, w granicach powagi rzeczy osądzonej, tj. o ile zachowana zostaje tożsamość podmiotowa, przedmiotowa i podstawy faktycznej spraw. Drugi tryb postępowania w przedmiocie ustalenia prawa do lokalu socjalnego został uregulowany w art. 35 ustawy o ochronie praw lokatorów. Zgodnie z ust. 1 tego przepisu, osobie, o której mowa w art. 14 ust. 4 (tj. co do której sąd nie może orzec o braku uprawnienia do lokalu socjalnego), przysługuje uprawnienie do lokalu socjalnego, jeżeli przed dniem wejścia w życie ustawy została objęta orzeczeniem sądowym, chociażby nieprawomocnym, nakazującym opróżnienie lokalu, lub ostateczną decyzją administracyjną, o której mowa w art. 34, a orzeczenie to lub decyzja nie zostały wykonane przed dniem wejścia w życie ustawy. Celem powołanej regulacji była ochrona praw osób, co do których orzeczono eksmisję przed wejściem w życie obecnej ustawy, w poprzednim bowiem stanie prawnym możliwe było dokonanie tzw. „eksmisji na bruk” także osób określonych w art. 14 ust. 4 nowej ustawy. Rozwiązanie to, obowiązujące do 10 lipca 2001 r., zostało zakwestionowane jako niekonstytucyjne przez Trybunał Konstytucyjny, wyrokiem z dnia 2 października 2002 r. (sprawa K 48/01). Konsekwencją wyroku było wprowadzenie w nowej ustawie trybu, w którym osoba, co do której orzeczono eksmisję na podstawie wcześniej obowiązujących przepisów, również mogła ubiegać się o stwierdzenie, że przysługuje jej prawo do lokalu socjalnego na podstawie art. 14 ust. 4 ustawy o ochronie praw lokatorów. Powodowie J. D. i S. D. (1) wykorzystali już pierwszy z opisanych trybów – i w tym zakresie zachodzi w stosunku do nich powaga rzeczy osądzonej w zakresie żądania opartego na art. 14 ust. 4; podstawą obecnego żądania jest jednak art. 35 ust. 1 ustawy o ochronie praw lokatorów. Przesłanki uznania na tej podstawie, że danej osobie przysługuje prawo do lokalu socjalnego, są dwie. Po pierwsze, osoba ta została objęta orzeczeniem sądowym, chociażby nieprawomocnym, nakazującym opróżnienie lokalu, lub ostateczną decyzją administracyjną, a orzeczenie to lub decyzja nie zostały wykonane przed dniem wejścia w życie ustawy. Po drugie, należy ona do co najmniej jednej z kategorii określonych w art. 14 ust. 4 ustawy o ochronie praw lokatorów. Aby możliwe było orzeczenie o prawie do lokalu socjalnego, przesłanki te muszą być spełnione łącznie. Powodowie nie wykazali, by w okolicznościach niniejszej sprawy przesłanki te zostały w stosunku do nich spełnione. W szczególności nie mamy do czynienia z sytuacją, w której byłiby oni objęci wyrokiem eksmisyjnym wydanym przed 10 lipca 2001 r. Toczy się wobec nich, co prawda, postępowanie egzekucyjne o opróżnienie lokalu, opatrzone sygnaturą Km 1171/15, jednakże ma ono na celu wykonanie prawomocnego wyroku zapadłego w dniu 13 grudnia 2011

r. Powodowie nie powołali się na żadne postępowanie, toczące się na podstawie wyroku albo decyzji wydanych na podstawie poprzednio obowiązującej ustawy, a więc pierwsza z przesłanek przewidzianych w art. 35 ust. 1 ustawy o ochronie praw lokatorów nie zachodzi. Drugorzędne znaczenie ma to, że J., S. i K. D. nie należą do żadnej z kategorii wyszczególnionych w art. 14 ust. 4 ustawy o ochronie praw lokatorów. Należy jedynie na marginesie wskazać, że choć w dniu wniesienia pozwu K. D. był małoletni, a jego rodzice sprawowali nad nim opiekę i wspólnie z nim zamieszkiwali – zatem zgodnie z art. 14 ust. 4 pkt 2 ustawy o ochronie lokatorów nie można orzec wobec niego braku uprawnienia do lokalu socjalnego – jednakże podstawa ta odpadła w toku sprawy. K. D. stał się pełnoletni w dniu 14 maja 2016 r., a zgodnie z art. 316 k.p.c. sąd wydaje wyrok, biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy.

Apelację od tego wyroku złożyli powodowie. Zarzucili Sądowi Rejonowemu obrazę przepisu art. 233 § 1 k.p.c. przez zaniechanie wszechstronnej i obiektywnej analizy materiału dowodowego zebranego w sprawie, w szczególności przez pominięcie zeznań i uwag powodów dotyczących wytoczenia i prowadzenia poprzedniego postępowania w sprawie ustalenia uprawnienia do lokalu socjalnego; błąd w ustaleniach faktycznych poprzez uznanie, iż zachodzą przesłanki uwzględniające powagę rzeczy osądzonej. W konkluzji wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie powództwa w całości.

Sąd Okręgowy zważył,

co następuje :

Apelacja powoda K. D. jako złożona po terminie podlega odrzuceniu. Jak stanowi przepis art. 369 § 1 i 2 k.p.c. apelację wnosi się do sądu, który wydał zaskarżony wyrok, w terminie dwutygodniowym od doręczenia stronie skarżącej wyroku z uzasadnieniem; jeżeli strona nie zgłosiła wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem w terminie tygodniowym od dnia ogłoszenia sentencji, termin do wniesienia apelacji biegnie od dnia, w którym upłynął termin do zgłoszenia takiego wniosku. Wyrok w tej sprawie ogłoszony został w dniu 30 listopada 2016 r. Powód K. D. nie złożył wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku. Wniosek taki złożyła radca prawny E. C., która reprezentowała pozostałych powodów, nie reprezentowała natomiast K. D.. Termin więc dla powoda K. D. do złożenia apelacji upływał w dniu 21 grudnia 2016 r. Powód K. D. apelację złożył w dniu 2 stycznia 2017 r.

W tym stanie rzeczy, Sąd Okręgowy na podstawie art. 373 k.p.c. odrzucił apelację powoda K. D. jako spóźnioną.

Apelacja pozostałych powodów jest bezzasadna i podlega oddaleniu bez wchodzenia w meritum sprawy, albowiem sam pozew winien był być przez Sąd I instancji odrzucony. Kwestia uprawnienia powodów J. D. i S. D. (1) do lokalu socjalnego była już przedmiotem prawomocnego wyroku sądowego. Stąd zachodzi powaga rzeczy osądzonej, a pozew winien był być odrzucony. W sposób oczywisty w tej sprawie nie zachodzi przypadek określony przepisem art. 35 ust 4 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz.U.2016.1610). Zgodnie z tym przepisem jeżeli w toku postępowania egzekucyjnego okaże się, że obowiązkiem opróżnienia lokalu objęta jest osoba, o której mowa w art. 14 ust. 4, komornik albo organ, o którym mowa w art. 34 zawiadamia tę osobę, że może wystąpić z powództwem o ustalenie uprawnienia do lokalu socjalnego w terminie, o którym mowa w ust. 2; zawiesza postępowanie egzekucyjne; o zawieszeniu postępowania egzekucyjnego zawiadamia prokuratora. Przepisu tego nie można jednak wyklądać w oderwaniu od ust 1 art. 35 cyt. ustawy. Stanowi on, że osobie, o której mowa w art. 14 ust. 4, przysługuje uprawnienie do lokalu socjalnego, jeżeli przed dniem wejścia w życie ustawy została objęta orzeczeniem sądowym, chociażby nieprawomocnym, nakazującym opróżnienie lokalu, lub ostateczną decyzją administracyjną, o której mowa w art. 34, a orzeczenie to lub decyzja nie zostały wykonane przed dniem wejścia w życie ustawy. Taka sytuacja w tej sprawie nie zachodzi, albowiem wyrok eksmisyjny zapadł po wejściu w życie ustawy, stąd tryb określony w art. 35 nie ma zastosowania do powodów.

W tym stanie rzeczy apelację powodów J. D. i S. D. (2) na zasadzie art. 385 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił.